

dr Iwona Warchol
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu

NOWE PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH - ZMIANY REGULACJI PRAWNYCH W ZAKRESIE UPODMIOTOWIENIA WYKONAWCÓW

ABSTRAKT

Dotychczasowe Prawo zamówień publicznych było już wielokrotnie nowelizowane, w wielu miejscach było niespójne, a poza tym było tworzone w zupełnie innych realiach gospodarczych i otoczeniu prawnym. Ustawa była nowelizowana ok 60 razy. Dlatego też potrzebny był całkiem nowy, spójny system zamówień publicznych. Ten wszedł w życie z początkiem 2021 roku i ma naprawić wiele bolączek poprzedniego systemu, jak m.in. skomplikowane procedury, faworyzowanie zamawiających kosztem wykonawców i niejasne orzecznictwo, na które firmy uskarżają się już od lat. Został on wprowadzony ustawą z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych oraz ustawą z 11 września 2019 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych.

Dotychczas obowiązująca ustawa Prawo zamówień publicznych generowała poprzez swoje regulacje następujące problemy, które pojawiały się w aspekcie stosowania prawa:

- Nieproporcjonalnie mały, w stosunku do potencjału, udział MŚP w rynku zamówień publicznych
- Niska konkurencyjność i zmniejszające się zainteresowanie wykonawców rynkiem zamówień publicznych (w 2017 r. w ok. 43% postępowań złożono tylko jedną ofertę)
- Brak równowagi w pozycji zamawiającego i wykonawcy, na niekorzyść wykonawcy
- Brak powiązania wydatków na zamówienia publiczne z realizacją polityki oraz celów strategicznych państwa, m.in. wzrostu innowacyjności
- Nacisk położony na etap wyboru
- Wybieranie rozwiązań najtańszych, zamiast najbardziej efektywnych w dłuższym okresie.
- Skomplikowanie procedur
- Koncentracja zamawiających na spełnieniu wymogów formalnych, zamiast na uzyskaniu najlepszego jakościowo produktu lub usługi
- Nierówność stron w postępowaniu
- Ograniczona dostępność do środków odwoławczych do Krajowej Izby Odwoławczej (KIO) oraz skarg na wyroki KIO do sądów powszechnych, niejednolitość orzecznictwa KIO i sądów powszechnych
- Nieefektywny system kontroli zamówień publicznych.

Celem ustawodawcy było wprowadzenie nowych rozwiązań opartych na maksymalnej efektywności i przejrzystości udzielanych zamówień publicznych, uwzględniających jednocześnie rolę zamówień publicznych w kształtowaniu polityki państwa oraz potrzebę wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw. Najważniejsze zmiany w nowym Prawie zamówień publicznych dotyczą trzech obszarów. Pierwszy to obszar związany z poprawą konkurencyjności na rynku zamówień publicznych, ze zwiększeniem jego dostępności dla wszystkich firm dużych i małych, w różnych sektorach. Drugi to zmiany związane z większą transparentnością, jawnością i gromadzeniem danych, co w przyszłości umożliwi zamawiającym czy wykonawcom prognozowanie poszczególnych zamówień, udział w postępowaniach, wyciąganie wniosków. I wreszcie trzeci, duży obszar zmian jest związany z

wyrównaniem pozycji stron umowy o zamówienie publiczne. Jedną z bolączek minionej regulacji – którą ma zlikwidować nowa ustawa – są również niekorzystne postanowienia umowne (kary umowne, warunki wykonania zamówienia, wadium czy gwarancje należytego wykonania umowy), które powodują brak równości stron i obciążanie wykonawcy jednostronnie ryzykiem kontraktowym. Nowa ustawa wprowadza w Dziale VII, noszącym tytuł: Umowa w sprawie zamówienia publicznego i jej wykonanie katalog niedozwolonych postanowień w umowach o udzielenie zamówienia publicznego. Katalog ten wprowadza m.in.: zakaz wprowadzania odpowiedzialności wykonawcy za opóźnienie z wyjątkiem sytuacji, gdy jest to uzasadnione okolicznościami lub zakresem zamówienia, zakaz naliczania kar umownych za zachowanie wykonawcy niezwiązane bezpośrednio lub pośrednio z przedmiotem umowy lub prawidłowym jej wykonaniem, zakaz wprowadzania odpowiedzialności wykonawcy za okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi wyłącznie zamawiający, oraz zakaz możliwości ograniczenia zakresu zamówienia przez zamawiającego bez wskazania minimalnej wartości lub wielkości świadczenia stron (Art. 433 Nowe PZP). Przyjmuje się, że wyżej wymieniony katalog ma charakter zamknięty, a nie jest jedynie katalogiem przykładowym.

